

RP 69/2010 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem, lagen om finansiella säkerheter och 22 § i lagen om skuldebrev

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem, den s.k. nettningslagen, lagen om finansiella säkerheter och lagen om skuldebrev ändras. Avsikten är att genom en ändring av nettningslagen och lagen om finansiella säkerheter genomföra ändringarna av direktivet om slutlig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper samt direktivet om ställande av finansiell säkerhet. Ändringarna av nettningslagen ansluter sig framför allt till beaktandet av kopplingarna mellan avvecklingssystemen samt till skydd för avveckling som sker nattetid och annat effektiviserande

av skyddet för avveckling inom ett avvecklingssystem i sådana situationer där en part blir föremål för insolvensförfarande. Genom ändringarna av lagen om finansiella säkerheter och lagen om skuldebrev förbättras möjligheterna att använda lånefordringar som säkerhet.

Ändringarna av lagen om finansiella säkerheter och lagen om skuldebrev avses träda i kraft den 30 december 2010, då de lagar som berörs av direktivändringarna senast ska utfärdas. Ändringen av nettningslagen avses träda i kraft cirka tre månader efter att den har godkänts och blivit stadfäst.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Nettningslagen.....	3
Lagen om finansiella säkerheter	4
Lagen om skuldebrev	5
2.2 Ändringarna av direktivet om slutgiltig avveckling och direktivet om finansiell säkerhet samt deras verkningar för lagstiftningen i Finland.....	5
Allmänt.....	5
Direktivet om slutgiltig avveckling	6
Direktivet om finansiell säkerhet.....	9
2.3 Bedömning av nuläget	11
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	11
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	12
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	12
DETALJMOTIVERING	13
1 LAGFÖRSLAG	13
1.1 Lag om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem	13
1.2 Lagen om finansiella säkerheter.....	14
1.3 Lagen om skuldebrev	15
2 IKRAFTTRÄDANDE	16
LAGFÖRSLAG	17
1. Lag om ändring av lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem	17
2. Lag om ändring av lagen om finansiella säkerheter	19
3. Lag om ändring av 22 § i lagen om skuldebrev	21
BILAGA	22
PARALLELLEXT	22
1. Lag om ändring av lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem	22
2. Lag om ändring av lagen om finansiella säkerheter	26
3. Lag om ändring av 22 § i lagen om skuldebrev	29

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I clearing- och avvecklingsverksamhet inom värdepappershandeln och i annan clearing- och avvecklingsverksamhet har det blivit vanligare att avvecklingssystemen är kopplade till varandra på olika sätt. I och med att bl.a. värdepappershandeln internationaliseras kan avvecklingssystemen inte längre fungera enbart på nationell och självständig grund. Skyddet mot sådana systemriskar i fråga om clearing och avveckling inom avvecklingssystem som orsakas systemet vid eventuella insolvenssituationer hos dem som deltar i verksamheten har harmoniserats genom Europaparlamentets och rådets direktiv om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper (98/26/EG, nedan direktivet om slutgiltig avveckling). I direktivet om slutgiltig avveckling har man ursprungligen dock inte beaktat förbindelserna mellan olika avvecklingssystem, som sedan dess har blivit internationellare och ökat på grund av i synnerhet den marknadsutveckling som följt av direktivet om marknader för finansiella instrument (2004/39/EG). I direktivet om slutgiltig avveckling har man ursprungligen inte heller kunnat beakta annan marknadsutveckling på senare tid, såsom införandet av clearing- och avvecklingsverksamhet nattetid.

På finansmarknaden har det också blivit vanligare att lånefordringar, t.ex. banklån, används som säkerhet. Detta ansluter sig bl.a. till att lånefordringar genom beslut av Europeiska centralbankens råd från ingången av 2007 har innefattats i uppsättningen godtagbara tillgångar för ställande av säkerhet i eurosysteemets kreditoperationer. Det har ansetts att enhetliga rättsnormer för användningen av lånefordringar som säkerhet effektiviserar den gränsöverskridande användningen av lånefordringar som säkerhet och förbättrar likviditeten på marknaden. Användningen som säkerhet av vissa tillgångar som typiskt har använts som säkerhet på finansmarknaden har effektiviserats genom Europaparlamentets och rådets direktiv om ställande av finansiell säkerhet (2002/47/EG,

nedan direktivet om finansiell säkerhet). Direktivet har dock ursprungligen inte gällt användningen av lånefordringar, utan endast värdepapper och kontopengar, som säkerhet.

Direktivet om slutgiltig avveckling och direktivet om finansiell säkerhet har ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv av den 6 maj 2009 (2009/44/EG, nedan ändringsdirektivet). Syftet med ändringarna har varit att å ena sidan uppdatera direktiven tekniskt och å andra sidan omarbete dem så att de motsvarar den utveckling som avses ovan.

I Finland har direktivet om slutgiltig avveckling genomförts genom lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem (1084/1999, nedan nettningslagen) och direktivet om finansiell säkerhet genom lagen om finansiella säkerheter (11/2004). På grund av ändringarna av direktivet om slutgiltig avveckling och direktivet om finansiell säkerhet är det nödvändigt att göra vissa ändringar i nämnda lagar. Samtidigt är det motiverat att klarlägga vissa nationella krav i anslutning till användningen av lånefordringar som säkerhet.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Nettningslagen

Med nettning avses att sådana interna betalningsförpliktelser eller leveransförpliktelser i fråga om värdepapper som enligt sedvanliga avtalsvillor uppstått mellan avtalsparter vid t.ex. betalningsförmedling eller handel med värdepapper sammanförs och betalas i nettobelopp. Förpliktelserna kan avvecklas (fastställas och genomföras) även på annat sätt, dvs. i bruttobelopp.

Nettningslagen gäller nettning och annan avveckling i avvecklingssystem av betalningsförpliktelser liksom även nettning av sådana leveransförpliktelser som är förknippade med handel med finansiella instrument samt andra med dem jämförbara värdepapper och derivatinstrument samt handel med valu-

ta. Lagen tillämpas också på sådan ovan avsedd nettning av betalnings- och leveransförpliktelser som inte utförs i ett avvecklingssystem.

Lagens bestämmelser om avvecklingssystem baserar sig på direktivet om slutgiltig avveckling. Det centrala målet med nämnda bestämmelser är att skydda avvecklingssystemen mot sådana systemriskerna som är förknippade med den möjligheten att en part som deltar i systemverksamheten blir insolvent. Avvecklingssystem som fungerar i Finland är t.ex. Finlands Banks TARGET2-system, betalningssystemen mellan olika banker samt Euroclear Finland Ab:s avvecklingssystem för värdepappershandel. Lagens övriga bestämmelser om nettning baserar sig i sin tur på behovet att i den nationella lagstiftningen skydda sådana avtalsvillkor som kan anses vara sedvanliga på finansmarknaden och i första hand gäller avtalsbaserad kvittning mot effekterna av en avtalsparts insolvens.

I lagen anges att förpliktelser som uppkommit innan en konkurs eller ett insolvensförfarande har inletts kan nettas trots insolvensförfarandet. Dessutom anges det att förpliktelser som i enlighet med ett avvecklingssystemets regler har anmälts för avveckling den dag då konkursen eller insolvensförfarandet inleds kan nettas ännu under samma dag om den som upprätthåller avvecklingssystemet kan visa att den varken hade eller borde ha haft kännedom om att insolvensförfarandet hade inletts när förpliktelserna nettas. Däremot sträcker sig skyddet inte till avvecklingstransaktioner som genomförs efter att ett nytt kalenderdygn inletts, varför dylik clearing- och avvecklingsverksamhet som genomförs nattetid är förknippad med särskilda systemriskerna.

Om en förpliktelse enligt lag får nettas i ett avvecklingssystem, får det avvecklas i avvecklingssystemet även på annat sätt trots insolvensförfarandet. Sålunda skyddar lagen på det sätt som förutsätts i direktivet inte bara nettningen utan också den avveckling som sker i bruttobelopp, då detta sker inom ramen för avvecklingssystemet.

Avvecklingssystem definieras närmare i 2 § i nettningslagen. Ett avvecklingssystem kan upprätthållas av en centralbank, ett kre-

ditinstitut, en clearingorganisation som avses i värdepappersmarknadslagen (495/1989) eller vissa andra sammanslutningar. Enligt lagen ska finansministeriet specificera och till kommissionen anmäla de avvecklingssystem som hör till tillämpningsområdet för direktivet om slutgiltig avveckling och på vilka finsk lag ska tillämpas.

I nettningslagen finns det inte några särskilda bestämmelser om förbindelserna mellan olika avvecklingssystem. Däremot innehåller nettningslagen en tämligen omfattande definition på deltagare i avvecklingssystem, dvs. den som upprätthåller ett avvecklingssystem och en sammanslutning som deltar i avvecklingssystemets verksamhet.

Lagen om finansiella säkerheter

Lagen om finansiella säkerheter gäller säkerhetsrätter som används på finansmarknaden och vid företagsfinansiering, när den säkerhet som ställts för en skuld utgörs av värdepapper eller kontopengar. Lagbestämmelserna baserar sig på direktivet om finansiell säkerhet.

Lagen tillämpas med vissa begränsningar när den som ställer säkerheten är ett institut som definieras närmare i lagens 3 §, t.ex. en offentligjuridisk person, en centralbank, ett kreditinstitut eller finansiellt institut, ett förvaringsinstitut, en clearingorganisation eller någon motsvarande inhemsk eller utländsk juridisk person. Lagen tillämpas med vissa begränsningar även på säkerheter som ställts av andra juridiska personer, om säkerhetstagaren är ett institut som avses i lagen. Däremot tillämpas lagen inte på säkerheter som fysiska personer ställer även om säkerheterna ställs i samband med näringsverksamhet.

Lagen innehåller särskilda bestämmelser som stärker säkerhetstagarens ställning jämfört med de allmänna bestämmelserna om panträtt och andra säkerhetsrätter. Sådana är bl.a. bestämmelser enligt vilka parterna kan avtala om säkerhet som grundar sig på överföring av äganderätt eller om panträtt med förfoganderätt för panthavaren, dvs. rätt att sälja pantsatta värdepapper eller annars i rättsligt hänseende förfoga över dem. I sådana fall ska säkerhetstagaren återställa likvär-

dig egendom till den som ställer säkerheten senast på förfallodagen, om det inte har avtalats om något annat. Lagen innehåller vidare särskilda bestämmelser om realisering av panträtt när skulden har förfallit till betalning och om bl.a. möjligheten att avtala om realisering av panträtt genom övertagande av äganderätten till den pantsatta egendomen. Lagen innehåller också bestämmelser om bl.a. möjligheten till avtalsvillkor som gäller nettnings och skydd för nettnings vid ett insolvensförfarande, skydd för avtalsvillkor som gäller kvittning och nettnings i samband med byte av borgenär, skydd för ställande av tilläggssäkerhet och ersättande av säkerhet mot återvinning vid insolvensförfaranden samt godtrosskydd för säkerhetstagaren i situationer där säkerhetsrätten uppstår först efter det att insolvensförfarandet har inletts.

Definitionen på värdepapper i lagen om finansiella säkerheter omfattar inte lånefordringar ens i den situationen att det har tecknats ett löpande skuldebrev för lånet. Lagen om finansiella säkerheter gäller inte heller i övrigt användningen av lånefordringar som säkerhet. Detta förhindrar inte i sig att t.ex. en lånefordran ges i pant i enlighet med vad som anges i lagen om skuldebrev (622/1947). Lånefordringar används redan nu som säkerhet i t.ex. Finlands Banks kreditoperationer. De särskilda bestämmelser i lagen om finansiella säkerheter som nämns ovan och som effektiviserar användningen av tillgångar som hör till lagens tillämpningsområde som säkerhet ska dock inte tillämpas på lånefordringar.

Lagen om skuldebrev

I lagen om skuldebrev bestäms det bl.a. om under vilka förutsättningar överlåtelse och pantsättning av ett skuldebrev binder överlåtarens eller pantsättarens borgenärer, t.ex. konkursbo. I fråga om vanliga skuldebrev förutsätts det att det för skuldebrevets gäldenär har gjorts en överförings- eller pantsättningsanmälan, dvs. en denuntiation. Bestämmelserna om vanliga skuldebrev tillämpas på bred front även på sådana fordringar för vilka det inte har utfärdats ett skuldebrev. I fråga om löpande skuldebrev förutsätts det i allmänhet överlämnande av innehavet av

skuldebrevet, dvs. tradition. Sådana krav ansluter sig bl.a. till behovet att i efterhand verifiera rättshandlingen och tidpunkten för den i situationer där den som ställt säkerheten har blivit insolvent. Det har föreskrivits ett undantag från traditionskravet för den händelse att banken eller något annat penninginstitut säljer ett löpande skuldebrev. Undantaget har motiverats särskilt med att det är fråga om inrättningar som står under offentlig övervakning. Motiveringen verkar lämpa sig även för pantsättning av skuldebrev. Det är dock oklart om undantagsbestämmelsen lämpar sig för pantsättning av löpande skuldebrev.

Bankerna använder allmänt löpande skuldebrev i sin kreditgivning. Därför är de oklarheter som gäller nämnda undantagsbestämmelse av stor betydelse med tanke på användningen av lånefordringar som säkerhet.

2.2 Ändringarna av direktivet om slutgiltig avveckling och direktivet om finansiell säkerhet samt deras verkningar för lagstiftningen i Finland

Allmänt

Enligt vad som nedan närmare anges har man genom ändringsdirektivet ändrat artiklarna 1—5, 7 och 9—10 i direktivet om slutgiltig avveckling och artiklarna 1—5 i direktivet om finansiell säkerhet. Till direktivet om finansiell säkerhet har också fogats en ny artikel 9a. Som det har konstaterats ovan är syftet med ändringarna att bl.a. omarbete direktiven så att de motsvarar den utveckling som hänför sig framför allt till förbindelserna mellan olika clearing- och avvecklingssystem, clearing- och avvecklingsverksamhet nattetid samt användningen av lånefordringar som säkerhet. En påtaglig del av bestämmelserna i ändringsdirektivet är i och för sig endast tekniska ändringar av direktiven genom vilka bl.a. direktivens hänvisningar till andra direktiv har uppdaterats. I vanliga fall medför sådana ändringar inte några behov av ändringar i den nationella lagstiftningen.

I det följande behandlas ändringarna i direktivet om slutgiltig avveckling och direktivet om finansiell säkerhet i detalj och samti-

digt bedöms deras verkningar på lagstiftningen i Finland.

Direktivet om slutgiltig avveckling

Ändringarna av artikel 1 i direktivet om slutgiltig avveckling är tekniska och medför inte något behov av ändringar i lagstiftningen i Finland.

Ändringarna i artikel 2 a och 2 b i direktivet om slutgiltig avveckling är delvis tekniska och delvis förtydligande. Genom dem har man bl.a. uppdaterat artikelns hänvisningar till andra direktiv. Samtidigt har man bl.a. klarlagt definitionen på det system som avses i direktivet, t.ex. att arrangemang mellan samverkande system inte i sig ska betecknas som system. Dessutom har det klarlagts att de institut för elektroniska pengar som anges i artikel 4.1 b i direktiv 2006/48/EG hör till tillämpningsområdet för direktivet om slutgiltig avveckling. I den nationella lagstiftningen definieras avvecklingssystem i 2 § 1 mom. i nettningslagen. Det ska i varje enskilt fall bedömas när ett arrangemang mellan parterna uppfyller kännetecknen på de system som avses i den föreslagna lagen och när det är fråga om ett friare arrangemang, såsom en helhet bestående av flera samverkande system. En sammanslutning som avses i 2 § 1 mom. i nettningslagen kan också vara en sammanslutning för elektroniska pengar. Enligt 2 § 1 mom. 3 punkten i nettningslagen avses med avvecklingssystem i allmänhet ett på regler grundat system som finansministeriet på ansökan av en sammanslutning har godkänt som ett system som hör till tillämpningsområdet för direktivet om slutgiltig avveckling eller som ett motsvarande system. Definitionen i 2 § 1 mom. i nettningslagen uppfyller också i fortsättningen kraven i direktivet om slutgiltig avveckling.

I artikel 2 f i direktivet om slutgiltig avveckling har definitionen på deltagare enligt direktivet utvidgats så att den också omfattar en annan systemoperatörs deltagande i systemet. Enligt 2 § 4 mom. i nettningslagen avses med deltagare i avvecklingssystem den som upprätthåller ett avvecklingssystem och en sammanslutning som deltar i avvecklingssystemets verksamhet. Av den friare definitionen följer att den redan i sin nuvarande

form täcker de nämnda situationerna. Där emot är det av andra skäl nödvändigt att utvidga definitionen i 2 § 4 mom. i nettningslagen (se nedan).

I artikel 2 f och 2 g i direktivet om slutgiltig avveckling bestäms det också att medlemsstaterna kan betrakta en s.k. indirekt deltagare som deltagare, om systemrisken motiverar detta. Genom ändringsdirektivet har det å ena sidan betonats att detta inte begränsar en direkt deltagares ansvar. Å andra sidan har definitionen på indirekt deltagare utvidgats jämfört med förut. I den finska lagstiftningen har man inte tagit i bruk begreppet indirekt deltagare. Ändringarna medför inte några behov av ändringar av lagstiftningen i Finland.

Ändringarna av artikel 2 h, 2 i, 2 l och 2 m är enbart förtydligande och medför inget behov av att ändra den nationella lagstiftningen.

I artikelns nya led n definieras bankdag ("business day" på engelska) som en dag som omfattar avvecklingstjänster under såväl dag som natt samt alla händelser under ett systems ekonomiska cykel. Definitionen ansluter sig till ändringen av artiklarna 3 och 4 som behandlas nedan.

I artikelns nya led o definieras samverkande system. Med detta avses två eller flera system vilkas systemoperatörer har ingått ett ömsesidigt arrangemang som innebär verkställande av överföringsuppdrag mellan systemen. Definitionen ansluter sig till ändringen av artiklarna 3, 4, 7 och 9 som behandlas nedan.

Enligt artikelns nya led p avses med systemoperatör en eller flera enheter med rättsligt ansvar för driften av ett system. En systemoperatör får också delta i driften av systemet i andra egenskaper, såsom avvecklingsagent, central motpart eller clearingorganisation. Bestämmelsen kan närmast karaktäriseras som förtydligande och har inte ansetts orsaka några behov av ändringar av lagstiftningen i Finland.

Enligt artikel 3.1 första stycket i direktivet om slutgiltig avveckling ska överföringsuppdrag och nettningsgälla trots ett insolvensförfarande, om överföringsuppdragen infördes i systemet innan insolvensförfarandet inleddes. Bestämmelsen har kompletterats genom ändringsdirektivet så, att det som nämnts ovan

förutom vid insolvensförfaranden mot en deltagare även ska gälla vid insolvensförfarande mot en deltagare i ett samverkande system eller mot systemoperatören för ett sådant samverkande system. Det finns skäl att utvidga definitionen i 2 § 4 mom. i nettningslagen för den händelse att även ett insolvensförfarande hos någon annan part än en i det nuvarande 2 § 4 mom. i nettningslagen avsedd sammanslutning som deltar i avvecklingssystemets verksamhet i vissa fall kan påverka avvecklingsbestämmelsernas effektivitet. Det närmare innehållet av utvidgningen behandlas i detaljmotiveringen.

I artikel 3.1 andra stycket bestäms att även sådana överföringsuppdrag som införts i ett system efter att ett insolvensförfarande inletts ska gälla om de utförs enligt reglerna i systemet under den bankdag under vilken insolvensförfarandet har inletts. Dessutom förutsätts det att systemoperatören kan bevisa att den vid den tidpunkt då överföringsordern blev oåterkallelig varken hade eller borde ha haft kännedom om att sådana förfaranden hade inletts. Bestämmelsen har ändrats så att genomförandet av bestämmelserna kan ske den bankdag, och inte den kalenderdag, då insolvensförfarandet inleddes. Definitionen på bankdag i reglerna för systemet gör det möjligt att bl.a. skydda sådan clearing- och avvecklingsverksamhet, som skett på natten efter att ett kalenderdygn har bytts, mot ett insolvensförfarande, om de förutsättningar som annars anges i bestämmelsen uppfylls (se även det som angetts ovan om artikel 2 n). Å andra sidan har bestämmelsen ändrats så att det med tanke på systemoperatörens goda tro är tidpunkten för när en överföringsorder blev oåterkallelig som är avgörande och inte tidpunkten för när själva avvecklingen skedde. De ändringar som effektiviserar skyddet för avvecklingar som sker inom ramen för avvecklingssystemet förutsätter att 3 och 6 § i nettningslagen ändras. Det föreslås å ena sidan att det i bestämmelsen inte längre ska talas om den dag då insolvensförfarandet inleds utan i stället om bankdag enligt direktivet och å andra sidan att tidpunkten för bedömningen av handlande i god tro kopplas samman med den tidpunkt då avvecklingsuppdraget blivit oåterkalleligt. Dessutom ska det i nettningslagen tas in en

bestämmelse med en definition på bankdag i bestämmelserna för avvecklingssystemet i överensstämmelse med direktivet om slutgiltig avveckling.

I den nya artikel 3.4 i direktivet om slutgiltig avveckling förtydligas det i fråga om samverkande system att varje system i sina egna regler fastställer tidpunkten för införande i sitt system på ett sätt som i största möjliga utsträckning säkerställer att reglerna för alla berörda samverkande system samordnas i detta avseende. Om inget annat uttryckligen föreskrivs i reglerna för alla de system som ingår i de samverkande systemen, ska ett systems regler om tidpunkten för införande inte påverkas av regler i andra system som det samverkar med. Detta hänger samman med den bestämmelse som för tydlighetens skull har fogats till artikel 2 a om att arrangemang mellan samverkande system inte i sig betraktas som system. Samtliga system har alltså egna regler som tillämpas enbart på systemet i fråga. Innebörden av bestämmelserna är närmast förtydligande och har inte ansetts orsaka några behov av ändringar av lagstiftningen i Finland. Enligt 14 § 2 mom. i nettningslagen ska finansministeriet innan det fattar ett beslut om anmälan av avvecklingssystemet till kommissionen försäkra sig om att avvecklingssystemets regler uppfyller de krav som uppställs i direktivet om slutgiltig avveckling. I detta sammanhang ska finansministeriet även fästa uppmärksamhet vid bristfällig samordning av regler för samverkande system, om det kan konstateras att reglerna inte är förenliga med varandra. Genom skäl 14 a, som fogas till direktivet om slutgiltig avveckling, betonas de behöriga nationella myndigheternas och tillsynsorganens skyldighet att se till att systemoperatörerna för de system som tillsammans bildar de samverkande systemen i möjligaste mån har kommit överens om gemensamma regler om tidpunkten för införande i de samverkande systemen.

Bestämmelsen i artikel 4 i direktivet om slutgiltig avveckling om att medel eller värdepapper som finns tillgängliga på ett avvecklingskonto och kreditfacilitet kan användas för att uppfylla förpliktelser trots ett insolvensförfarande har kompletterats så, att i bestämmelsen även nämns insolvensförfaranden mot en systemoperatör för ett sam-

verkande system samt uppfyllande av förpliktelser i ett samverkande system. Dessutom kan medel eller värdepapper som finns tillgängliga på ett avvecklingskonto användas den bankdag då insolvensförfarandena inleds, medan det tidigare blev aktuellt den dag då insolvensförfarandena inleddes. Bestämmelsen är inte förpliktande för medlemsstaterna, utan tillåter endast medlemsstaterna att ta i bruk denna reglering i den utsträckning de önskar. I Finland har artikeln genomförts genom 11 § i nettningslagen, som på grund av ändringarna i direktivet bör ändras så att bestämmelsen om användningen av de medel och värdepapper som finns på avvecklingskontot den dag insolvensförfarandet inleds ska ersättas med en bestämmelse om användningen av dem den bankdag som insolvensförfarandet inleds enligt bestämmelsen i direktivet om slutgiltig avveckling. Dessutom utvidgar nämnda ändring av definitionen på deltagare i avvecklingssystem i 2 § 4 mom. i nettningslagen även tillämpningsområdet för lagens 11 §.

Till artikel 5 i direktivet om slutgiltig avveckling har fogats bestämmelser som gäller tidpunkten för oåterkallelighet i fråga om avvecklingsuppdrag enligt ett samverkande systems regler. De bestämmelser som gäller oavhängighet för och behovet av samordning av reglerna i systemen motsvarar det som bestäms i artikel 3.4 om tidpunkten för uppdragets införande i systemet. Med stöd av det som anges ovan har bestämmelserna inte ansetts medföra något behov av ändringar i lagstiftningen i Finland.

Artikel 7 i direktivet om slutgiltig avveckling, enligt vilken insolvensförfaranden inte får ha retroaktiv verkan på de rättigheter och förpliktelser som uppstår genom eller i samband med deltagande i ett system, har utvidgats så att den också gäller rättigheter och förpliktelser för en deltagare i ett samverkande system eller för en systemoperatör för ett samverkande system. Av den ändring av 2 § 4 mom. i nettningslagen som behandlas ovan följer bl.a. att det skydd mot återvinning med stöd av 10 och 14 § i lagen om återvinning till konkursbo (758/1991) som anges i 4 § i nettningslagen utvidgas på det sätt som förutsetts i direktivet.

Artikel 9, som gäller skydd för säkerhetstagarens rättigheter mot verkningarna av säkerhetsställarens insolvens, har för det första kompletterats så, att också systemoperatören vid sidan om deltagaren och centralbanken kan vara säkerhetstagare. Dessutom har artikeln ändrats så att ställandet av säkerhet till en systemoperatör eller deltagare kan ske inte bara i anslutning till ett system utan också i anslutning till ett samverkande system. Artikeln har ytterligare ändrats så att den som ställer en säkerhet och mot vars insolvensförfarande säkerheten ska vara skyddad, kan vara vem som helst. Bestämmelserna har genomförts genom nettningslagens bestämmelser om avvecklingsavtal som inbegriper säkerhet och om säkerhet som ställts till förmån för centralbank. I bestämmelserna anges att en säkerhet kan göras gällande trots ett insolvensförfarande och att säkerheten inte heller återgår med stöd av 14 § i lagen om återvinning till konkursbo. Definitionen på avvecklingsavtal som inbegriper säkerhet i 2 § 3 mom. i nettningslagen är, med beaktande av omfattningen av definitionen på deltagare i avvecklingssystem enligt paragrafens 4 mom., så omfattande att bestämmelserna redan i sin nuvarande form uppfyller kraven i fråga om säkerhet som ställts för systemoperatörer och deltagare enligt den ändrade artikel 9 i direktivet om slutgiltig avveckling. Även 10 § i nettningslagen, som gäller säkerhet som ställts till förmån för centralbank och i vilken t.ex. kretsen av dem som ställer säkerhet inte på något sätt har begränsats, täcker redan i sin nuvarande form kraven enligt den ändrade artikel 9 i direktivet om slutgiltig avveckling.

Enligt artikel 10 i direktivet om slutgiltig avveckling ska medlemsstaterna bl.a. ange och till kommissionen anmäla de system som hör till direktivets räckvidd. I ändringsdirektivet har artikeln kompletterats så att medlemsstaterna ska ange och anmäla även systemoperatörerna för systemen i fråga. På grund av detta bör 14 § i nettningslagen kompletteras på motsvarande sätt.

Till artikel 10 i direktivet om slutgiltig avveckling har det genom ändringsdirektivet även fogats vissa bestämmelser som har karaktären av övergångsbestämmelser och som behandlas nedan i samband med frågorna om

ikraftträdande. De övriga ändringarna av artikel 10 i direktivet om slutgiltig avveckling är till sin karaktär tekniska eller förtydligande och medför därför inte några behov av ändringar i lagstiftningen i Finland.

Direktivet om finansiell säkerhet

Ändringarna av artikel 1.2 i direktivet om finansiell säkerhet är tekniska och medför därför inte några behov av ändringar i lagstiftningen i Finland. Genom ändringarna har hänvisningarna till andra direktiv uppdaterats.

Ändringen av artikel 1.4 a och den nya artikel 1.4 c i direktivet om finansiell säkerhet ansluter sig till att direktivets tillämpningsområde har utvidgats så att det även gäller kreditfordringar. I artikel 1.4 a konstateras det allmänt att den säkerhet som ställs ska bestå av betalningsmedel, finansiella instrument eller kreditfordringar. I artikel 1.4 c ges medlemsstaterna möjlighet att från tillämpningsområdet för direktivet undanta kreditfordringar där gäldenären är en konsument enligt definitionen i direktiv 2008/48/EG om konsumentkreditavtal. Från tillämpningsområdet kan med vissa begränsningar uteslutas även sådana kreditfordringar där gäldenären är ett mikroföretag eller mindre företag enligt definitionen i kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (2003/361/EG).

Av att tillämpningsområdet för direktivet om finansiell säkerhet utvidgas till att även gälla kreditfordringar följer att bestämmelserna i lagen om finansiella säkerheter på motsvarande sätt bör kompletteras med bestämmelser om lånefordringar. Det ska på det nationella planet beslutas huruvida tillämpningsområdet för bestämmelserna begränsas i överensstämmelse med direktivet, dvs. så att lånefordringar för vissa gäldenärer undantas från tillämpningsområdet.

Bestämmelserna i direktivet om finansiell säkerhet gäller i huvudsak förhållandet mellan säkerhetsställaren och säkerhetstagaren samt skyddet för säkerheterna vid insolvensförfaranden. Däremot gäller bestämmelserna inte gäldenärens rättsliga ställning i fråga om lånefordringar i situationer där en lånefordran ställs som säkerhet. En utvidgning av till-

lämpningsområdet för lagen om finansiella säkerheter så att den även omfattar lånefordringar påverkar sålunda inte gäldenärernas rättsliga ställning då deras skuld används som säkerhet, utan ställningen ska även framöver fastställas enligt bl.a. de avtalsvillkor som gäller lånefordringarna samt de allmänna regler som gäller överföring av fordringar, såsom bestämmelserna om invändningsskydd, betalningsskydd och kvittning i lagen om skuldebrev. Av nämnda skäl har det inte ansetts motiverat att utesluta någon kategori av lånefordringar ur tillämpningsområdet för lagen om finansiella säkerheter.

De nya bestämmelser som fogats till artikel 1.5 andra stycket i direktivet om finansiell säkerhet gäller de maximikrav som ska anses tillräckliga för att identifiera en lånefordran och styrka att lånefordran ställts som säkerhet mellan parterna. I detta hänseende ska det enligt direktivet anses tillräckligt att lånefordringar upptas i en förteckning som lämnas skriftligen eller på något annat rättsligt likvärdigt sätt till säkerhetstagaren. Enligt finsk rätt kan parterna på ett lagligt sätt fritt avtala både om pantsättning av en fordran och om sådan säkerhet som grundar sig på överföring av rätt enligt 4 § i lagen om finansiella säkerheter. Bestämmelsen i 10 kap. 1 § i handelsbalken, enligt vilken ett pantsättningsavtal ska ges skriftligen eller i närvaro av två vittnen, är riktgivande. Inte ens de särskilda bestämmelserna om kreditgivarens upplysningsplikt i samband med pantsättning, som inte är direkta formella krav, ska tillämpas på sådana fall som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om finansiella säkerheter och där den som ställer säkerheten inte är en fysisk person. Enligt finsk rätt råder det också fri bevisprövning. Det förfarande som avses i direktivet räcker i allmänhet för att styrka ställandet av säkerhet. Däremot innebär direktivet inte att den förteckning som avses i direktivet alltid skulle utgöra tillräckliga bevis på ställandet av säkerhet i t.ex. sådana fall där det har framlagts motbevis för att ett pantsättningsavtal saknas. De nämnda bestämmelserna i direktivet medför inte några behov av att ändra lagstiftningen i Finland.

Enligt det nya artikel 1.5 tredje stycket i direktivet om finansiell säkerhet får medlems-

staterna föreskriva att upptagandet av fordringar i en förteckning som avses ovan ska anses vara tillräckligt också för att identifiera kreditfordran och styrka tillhandahållandet av fordran som säkerhet mot gäldenären och tredje man. Inte heller denna delvis oklara bestämmelse har ansetts ge anledning att ändra lagstiftningen i Finland.

Ändringarna av artikel 2.1 b och 2.1 c i direktivet om finansiell säkerhet är tekniska och beror på att direktivets tillämpningsområde utvidgas till att gälla kreditfordringar. Detta medför ett behov av motsvarande tekniska ändringar i lagen om finansiella säkerheter. Dessa behandlas i detaljmotiveringen.

I den nya artikel 2.1 o i direktivet om finansiell säkerhet definieras vad som i direktivet avses med kreditfordringar. I lagen om finansiella säkerheter ska på motsvarande sätt tas in en sådan definition på lånefordringar som täcker de kreditfordringar som avses i direktivet.

Genom ändringen av artikel 2.2 i direktivet om finansiell säkerhet klarläggs det att säkerhetsställarens rätt att inkassera behållningen av en kreditfordran (t.ex. räntor och amorteringar på lån) tills vidare inte ska påverka det faktum att säkerheten anses ha ställts till säkerhetstagaren enligt nämnda direktiv. Enligt finsk rätt innebär ett avtalsvillkor av nämnda slag, såsom villkoret att säkerhetsställaren har rätt att själv få räntan för en lånefordran som avkastning på säkerheten, inte i sig att säkerhetsarrangemangens effektivitet i övrigt äventyras vare sig med tanke på förhållandet mellan säkerhetsställaren och säkerhetstagaren eller i förhållande till tredje man. Bestämmelsen medför sålunda inte något behov av att ändra lagstiftningen i Finland.

Enligt de nya stycken som fogats till artikel 3.1 i direktivet om finansiell säkerhet får medlemsstaterna, när kreditfordringar ställs som finansiell säkerhet, inte kräva att deras skapande, giltighet, fullbordande, prioritet, verkställighet eller tillåtlighet som bevisning ska vara beroende av någon formell handling, med undantag av sådana handlingar som avses i artikel 1.5. Medlemsstaterna får dock kräva en formell handling, såsom anmälan, för fullbordande, prioritet, verkställighet eller tillåtlighet som bevisning mot

gäldenären eller tredje man. Såsom det konstateras ovan har det i finsk rätt inte uppställts några formkrav på giltigheten hos ett avtal om pantsättning eller annat ställande av säkerhet. Det råder också fri bevisprövning. För att ställandet av en lånefordran som säkerhet ska vara gällande med tanke på tredje man, t.ex. säkerhetsställarens gäldenärer, förutsätts det enligt lagen om skuldebrev dock en särskild handling för fullbordande, såsom överlåtelse av ett löpande skuldebrev till säkerhetstagaren eller i fråga om ett vanligt skuldebrev eller en fordran utan skuldebrev anmälan till gäldenären. En anmälan till gäldenären kan vara av betydelse även med tanke på betalningsskyddet enligt lagen om skuldebrev, dvs. till vem gäldenären kan betala sin skuld och befrias från betalningsskyldigheten. Kravet på sådana åtgärder i den nationella lagstiftningen är tillåtet enligt artikel 3.1 i direktivet om finansiell säkerhet. Punkten medför inte några behov av ändring av lagstiftningen i Finland.

Enligt den nya artikel 3.3 i direktivet om finansiell säkerhet ska medlemsstaterna säkerställa att gäldenärer till kreditfordringarna, skriftligen eller på ett rättsligt likvärdigt sätt, med giltig verkan, får avstå från å ena sidan sina kvittningsrättigheter och å andra sidan sina rättigheter som följer av regler om banksekretess. Med detta begränsar man likväl inte bestämmelserna om oskäligen avtalsvillkor, t.ex. tillämpningen av 36 § i lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (228/1929, rättshandlingslagen). I finsk rätt har man inte särskilt begränsat avtalsfriheten i fråga om att gäldenären till en lånefordran inte skulle kunna avstå från sin kvittningsrätt. Också bestämmelserna om banksekretess har tolkats så att en kund som omfattas av bestämmelserna genom avtal kan tillåta att uppgifter lämnas ut. Det är en annan sak om dessa avtalsvillkor upprättas så att de är mycket allmänna, eftersom de då kan bli oskäligen gentemot gäldenären. I direktivet tar man dock inte fasta på möjligheten att jämka oskäligen avtalsvillkor. Punkten medför inte några behov att ändra den nationella lagstiftningen.

Till artikel 4.1 och artikel 4.2 b i direktivet om finansiell säkerhet har fogats bestämmelser om realisering av panträtt genom tilläg-

nelse i sådana fall då säkerheten utgörs av en kreditfordran. I artikelns punkt 3 har dessutom strukits en bestämmelse enligt vilken medlemsstaterna under vissa villkor kunde låta bli att tillåta realisering av panträtt genom tillägnelse. Det föreslås att bestämmelserna om realisering av panträtt i lagen om finansiella säkerheter kompletteras med bestämmelser om tillägnelse av lånefordran.

Enligt den nya artikel 5.6 i direktivet om finansiell säkerhet ska artikeln inte tillämpas på kreditfordringar. Sålunda behöver de bestämmelser om panträtt i lagen om finansiella säkerheter som ansluter sig till panttagarens förfoganderätt, dvs. rätten att sälja pantsatt egendom eller annars i rättsligt hänseende förfoga över dem, inte utsträckas att gälla användningen av lånefordringar som säkerhet. Det har inte heller framkommit några nationella behov av ett sådant förfarande.

Enligt den nya artikel 9a i direktivet om finansiell säkerhet begränsar bestämmelserna i direktivet inte tillämpningen av direktiv 2008/48/EG om konsumentkreditavtal. Såsom det har konstaterats ovan bestäms det i direktivet om finansiell säkerhet de facto inte om omständigheter som påverkar den rättsliga ställningen för gäldenären till en lånefordran, och därför är artikeln enbart förtydligande till sin natur.

2.3 Bedömning av nuläget

Den gällande lagstiftningen i Finland uppfyller till stora delar kraven enligt direktivet om slutgiltig avveckling och direktivet om finansiell säkerhet även efter det att direktiven ändrats. Såsom det framgår av motiveringen ovan måste den nationella lagstiftningen dock till vissa delar ändras.

Behovet att ändra nettningslagen gäller enligt vad som anges ovan definitionen på deltagare i avvecklingssystem, villkoren för nettningslag samt villkoren för användningen av medel och värdepapper som finns på ett avvecklingskonto vid insolvensförfaranden då en förpliktelse anmälts för avveckling efter det att insolvensförfarande har inletts, skyldigheten att i reglerna för avvecklingssystemet definiera bankdag enligt direktivet om slutgiltig avveckling samt skyldigheten att

specificera och till kommissionen anmäla dem som upprätthåller avvecklingssystem.

I fråga om lagen om finansiella säkerheter gäller ändringsbehovet definitionen på lånefordringar. Samtidigt fogas lånefordringarna till tillämpningsområdet för de materiella bestämmelserna i lagen på det sätt som anges ovan.

Samtidigt är det skäl att förtydliga den oklara bestämmelsen i lagen om skuldebrev som behandlas ovan och som är av viktig praktisk betydelse med tanke på användningen av lånefordringar som säkerhet.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med propositionen är att genomföra direktivet om ändring av direktivet om slutgiltig avveckling och direktivet om finansiell säkerhet samt att förbättra avvecklingssystemets skydd mot systemriskerna som förekommer vid en parts insolvensförfaranden och dessutom främja användningen av lånefordringar som säkerhet på finansmarknaden och inom företagsfinansiering.

Det föreslås att definitionen på deltagare i avvecklingssystem i 2 § 4 mom. i nettningslagen utvidgas. Vidare föreslås det att 3 § 2 mom. och 6 § 2 mom. i nettningslagen ändras så att sådana förpliktelser som anmälts för avveckling efter att konkurs eller efter att insolvensförfarande i fråga om kreditinstitut inletts kan nettas ännu den avvecklingsdag då insolvensförfarandet har inletts. Dessutom kopplas tidpunkten för bedömningen av handlande i god tro samman med den tidpunkt då avvecklingsuppdraget blivit oåterkalleligt. Med tanke på enhetligheten föreslås det att det i 7 § 2 mom., som gäller nettningsens inverkan på utsökning, tas in motsvarande reglering som den som föreslås till 3 § 2 mom. och 6 § 2 mom. Vidare föreslås det att 11 § 2 mom. ändras så att medel och värdepapper som en deltagare i ett avvecklingssystem har på ett avvecklingskonto den avvecklingsdag då ett insolvensförfarande inletts kan användas för att uppfylla sådana förpliktelser som anmälts för avveckling efter det att insolvensförfarandet inletts. Avvecklingsdag ska motsvara bankdag enligt direktivet om slutlig avveckling och den av-

vecklingsdag som iakttas i avvecklingssystemet definieras i avvecklingssystemets regler enligt 13 § 1 mom. 8 a-punkten. Enligt förslaget kompletteras 14 § 1 mom. med en bestämmelse om specificering av och anmälan till kommissionen om dem som upprätthåller avvecklingssystem.

Det föreslås att 1 § i lagen om finansiella säkerheter kompletteras så att lagen ska gälla säkerhetsrätter som används på finansmarknaden och vid företagsfinansiering också när lånefordringar används som säkerhet. Enligt förslaget definieras lånefordringar i den nya 3 § 1 mom. 2 a-punkten. Bestämmelser som lämpar sig för användning av lånefordringar som säkerhet fogas till 4 § (säkerhet som grundar sig på överföring av äganderätt), 6 § (realisering av panträtt) och 8 § (försäljningsresultat och värdering).

Bestämmelsen i 22 § 2 mom. i lagen om skuldebrev, där det anges att försäljningen då en bank eller annan penninginrättning säljer löpande skuldebrev är bindande för penninginrättningens borgenärer även om skuldebrevet förvaras hos penninginrättningen, föreslås bli kompletterad så att bestämmelsen uttryckligen ska gälla även pantsättning av skuldebrev. Genomförandet av direktivet förutsätter inte några ändringar, men ändringen förtydligar rättsläget och underlättar på så sätt användningen av lånefordringar som säkerhet.

4 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga konsekvenser för den offentliga ekonomin.

Genom propositionen förbättras avvecklingssystemens skydd mot sådana systemris-

ker som blir aktuella då en part som deltar i systemverksamheten blir insolvent. Det förbättrade skyddet ökar möjligheterna att effektivisera verksamheten, såsom att införa avveckling nattetid. Samtidigt förbättras möjligheterna för den finska clearing- och avvecklingsverksamheten att anpassa sin verksamhet till den internationella utvecklingen inom branschen. Vidare främjar propositionen användningen av lånefordringar som säkerhet på finansmarknaden, vilket i sin tur förbättrar tillgången på finansiering. Sålunda bidrar propositionen till att främja verksamheten på finansmarknaden.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid justitieministeriet. Under beredningen hördes bl.a. finansministeriet och Finlands Bank. Utlåtande om propositionsutkastet begärdes av finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, Finlands Bank, Finansinspektionen, konkursombudsmannen, Finlands näringsliv rf, Finanssialan Keskusliitto—Finansbranschens Centralförbund ry, Centralhandelskammaren, Finlands Advokatförbund rf, Euroclear Finland Ab och Nasdaq OMX Helsinki Oy.

Remissinstanserna har i regel understött förslagen. I utlåtandena har det också anmärkts på detaljer i utkastet. Till följd av detta har propositionen ändrats till vissa delar. Den mest betydande ändringen i propositionen till följd av utlåtanden är förtydligandet av 22 § 2 mom. i lagen om skuldebrev så, att den särskilda bestämmelse som gäller banker och andra penninginrättningar uttryckligen också ska gälla vid pantsättning av löpande skuldebrev.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem

2 §. Definitioner. I paragrafens 4 mom. definieras deltagare i avvecklingssystem. Med detta avses enligt gällande lag den som upprätthåller ett avvecklingssystem och en sammanslutning som deltar i avvecklingssystemets verksamhet. Formuleringen av definitionen, som redan nu i sig är synnerligen heltäckande, baserar sig närmast på artikel 2 f i direktivet om slutgiltig avveckling.

Efter ändringen av direktivet om slutgiltig avveckling jämföras enligt olika artiklar i direktivet deltagare i avvecklingssystem med den som upprätthåller och den som är deltagare i ett samverkande system. Ändringen kan i vissa fall ha materiell betydelse. Därför föreslås att den nationella definitionen i momentet utvidgas så att deltagare i avvecklingssystem enligt nettningslagen, förutom den som upprätthåller ett avvecklingssystem och en sammanslutning som deltar i avvecklingssystemets verksamhet, i fortsättningen även ska avse andra därmed jämförbara deltagare.

3 §. Nettning vid konkurs. Paragrafens 1 mom. gäller nettningens bindande verkan vid konkurs för förpliktelser som uppkommit innan konkurs har inletts. Till momentet föreslås inga ändringar. Av de preciseringar som föreslås till 8 § 2 mom. följer emellertid att skyddet när det gäller nettning i avvecklingssystemet utvidgas i enlighet med direktivet till att omfatta förpliktelser där avvecklingsuppdraget har förts in i systemet innan insolvensförfarandet, såsom en konkurs, har inletts.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om situationer som avses i artikel 3.1 andra stycket i direktivet där förpliktelse kan nettas i avvecklingssystemet utan hinder av konkurs, trots att de med avvikelse från 1 mom. först efter att konkurs har inletts anmälts för avveckling. Det föreslås att momentet ändras så att det till innehållet motsvarar den ändrade

artikel 3 i direktivet om slutgiltig avveckling. I fråga om bankdag som avses i direktivet om slutgiltig avveckling föreslås att man i lagen använder benämningen avvecklingsdag, som är mer beskrivande.

En förutsättning för nettning är först och främst att förpliktelse nettas på den avvecklingsdag då konkursen inletts. Enligt gällande lag ska nettning ske på den dag då konkursen inleds. Med avvikelse från gällande bestämmelser innebär avvecklingsdag inte nödvändigtvis kalenderdygn, utan den kan definieras i avvecklingssystemets regler (den föreslagna 13 § 1 mom. 8 a-punkten). Ändringen gör det möjligt att bl.a. införa avveckling nattetid så att även avveckling som görs efter att kalenderdygnet har ändrat kan omfattas av det skydd som avses i bestämmelsen.

Som en förutsättning för skydd i det fall som avses i momentet föreslås dessutom att den som upprätthåller avvecklingssystemet kan visa att den, vid den tidpunkt då de uppdrag som gäller förpliktelserna blev oåterkalleliga, varken hade eller borde ha haft kännedom om att konkurs hade inletts. Tidpunkten då ett avvecklingsuppdrag blir oåterkalleligt ska fastställas enligt avvecklingssystemets regler (13 § 1 mom. 8 punkten). Vid bedömningen av tidpunkten med avseende på god tro, ska också den tid beaktas som åtgår för den som upprätthåller avvecklingssystemet att genomföra nödvändiga åtgärder som gäller deltagares insolvens. Enligt gällande lag ska den som upprätthåller systemet visa att den har handlat i god tro ännu under nettningen, för att nettning ska vara bindande vid konkurs. Också denna ändring utvidgar skyddet när det gäller nettning.

Av lagens 8 § 1 mom. följer att den i lagen avsedda effektiviteten hos avvecklingsuppdrag vid insolvensförfarande, såsom konkurs, förutom nettning även gäller annan typ av avveckling av förpliktelse i avvecklingssystemet på de sätt som avses i direktivet.

6 §. Nettning vid insolvensförfarande i fråga om kreditinstitut. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras på motsvarande sätt som lagförslagets 3 § 2 mom.

7 §. Nettnings inverkan på utsökning. Det föreslås att 2 mom. ändras på motsvarande sätt som 3 § 2 mom. och 6 § 2 mom. Direktivet om slutgiltig avveckling gäller inte utsökning, men för enhetlighetens skull är det motiverat att förutsättningarna för netting i samband med utsökning även i fortsättningen ska motsvara det som föreskrivs ovan om insolvensförfaranden.

8 §. Tillämpning av bestämmelserna i avvecklingssystemen. I paragrafens 2 mom. föreskrivs om den tidpunkt då en förpliktelse som ska avvecklas i avvecklingssystemet vid tillämpning av lagen anses ha uppkommit. Detta har betydelse på det sätt som nämns ovan vid bedömning av vilka förpliktelser som kan nettas eller annars avvecklas i avvecklingssystemet utan hinder av en deltagares insolvensförfarande. Det föreslås att momentet preciseras så att avvecklingsuppdraget i enlighet med artikel 3.1 första stycket i direktivet om slutgiltig avveckling skyddas vid insolvensförfarande, om det har förts in i systemet innan insolvensförfarandet inleddes. En förpliktelse anses således med tanke på tillämpningen av denna lag ha uppkommit då den har anmälts för avveckling i avvecklingssystemet. Tidpunkten då detta anses ske definieras enligt 13 § 1 mom. 7 punkten i avvecklingssystemets regler.

11 §. Användning av kreditfacilitet och avvecklingskonto efter att insolvensförfarande inletts. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att den dag då insolvensförfarande inleds ersätts med avvecklingsdag då insolvensförfarandet inleds, på samma sätt som i 3, 6 och 7 §.

13 §. Regler för avvecklingssystem. Till paragrafens 1 mom. föreslås en ny 8 a-punkt. Enligt den ska det av avvecklingssystemets regler bl.a. framgå hur den avvecklingsdag som iakttas i avvecklingssystemet ska fastställas, om den inte är ett kalenderdygn. Avvecklingsdagens rättsliga betydelse framgår av de ändringar som föreslås till 3, 6, 7 och 11 §. Om avvecklingsdagen inte har fastställts på något annat sätt i reglerna avses med avvecklingsdag ett kalenderdygn.

14 §. Anmälningar till kommissionen. Till paragrafen föreslås ett omnämmande om att finansministeriets anmälan till kommissionen även ska innehålla en specificering av de

som upprätthåller avvecklingssystem som omfattas av direktivets tillämpningsområde.

1.2 Lagen om finansiella säkerheter

1 §. Lagens syfte. Det föreslås att paragrafen kompletteras så att lagen i fortsättningen gäller säkerhetsrätter som används på finansmarknaden och vid företagsfinansiering inte endast när den säkerhet som ställts för en skuld utgörs av värdepapper eller kontopengar men också när den utgörs av lånefordringar.

3 §. Definitioner. Till 1 mom. föreslås en ny 2 a-punkt, som innehåller en definition på vad som i lagen avses med lånefordringar. Det är fråga om fordringar som grundar sig på sådana penninglån som beviljas av kreditinstitut som avses i artikel 2.1 o i direktivet om finansiell säkerhet. I direktivet om finansiell säkerhet hänvisas till denna del till definitionen av kreditinstitut i artikel 4.1 i direktiv 2006/48/EG om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (bankdirektivet) inberäknat medlemsstaternas centralbanker, postgiroinstitut och institut med specialutlåning (t.ex. i Finland Fonden för industriellt samarbete Ab och Finnvera Abp), som särskilt nämns i artikel 2 i samma direktiv och som inte omfattas av bankdirektivets tillämpningsområde.

Enligt den nationella definition som här föreslås är lånefordringar först och främst sådana fordringar som grundar sig på penninglån som beviljas av ett kreditinstitut eller ett utländskt kreditinstitut som avses i 8 § i kreditinstitutslagen (121/2007). Således kan också ett kreditinstitut i ett tredjeland, dvs. ett sådant utländskt kreditinstitut som har sin stadgeenliga hemort utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, vara kreditgivare. Också sådana kreditinstitut är institut som avses i 3 § 2 mom. i lagen om finansiella säkerheter och vilkas säkerheter enligt 2 § omfattas av lagens tillämpningsområde.

Hänvisningen till 8 § i kreditinstitutslagen omfattar inte alla sådana institut som avses i artikel 2.1 o i direktivet om finansiell säkerhet. Det är däremot inte ändamålsenligt att i lagen räkna upp alla institut som kan komma i fråga, i synnerhet institut med specialutlåning i olika medlemsstater vilka räknas upp i

artikel 2 i bankdirektivet. Därför föreslås att paragrafen beträffande de kreditgivare som kommer i fråga, utöver det som anförts ovan, innehåller en allmän hänvisning till artikel 2.1 o i direktivet om finansiell säkerhet.

Med fordran som grundar sig på penninglån avses enligt direktivet en penningfordran som grundar sig på avtal om kreditgivning i form av lån.

4 §. Säkerhet som grundar sig på överföring av äganderätt. Till paragrafens 1 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken momentet till tillämpliga delar även ska gälla överlåtelse av lånefordringar som säkerhet så att lånefordringarna överförs på säkerhetstagaren. Lånefordringar kan således överlåtas som säkerhet för en skuld så att borgenärens rättigheter i sin helhet överförs på säkerhetstagaren. Eftersom lånefordringar till sina egenskaper är individuella, till skillnad från värdepapper och kontopengar, är det vanligen inte möjligt att återställa i momentet avsedd likvärdig egendom till den som ställt säkerheten (se även 3 § 1 mom. 3 punkten) till skillnad från när det är fråga om värdepapper eller kontopengar. Om lånefordringar som har ställts som säkerhet då skulden förfaller inte kan återställas till den som ställt säkerheten, ska man gå till väga så som den som ställt säkerheten och säkerhetstagaren ska anses ha avtalat om. I allmänhet torde skyldigheten till återställande i detta fall genomföras genom kvittning av värdet av den säkerhet som inte återställs mot skulden och genom redovisande av den eventuella andel av säkerhetens värde i pengar som överstiger skulden till den som ställt säkerheten. Det är i praktiken professionella aktörer på finansmarknaden och inom företagsfinansiering som tillämpar arrangemangen i fråga. Man kan anta att dessa aktörer genom noggranna avtalsvillkor fastställer hur man ska förfara i dessa situationer.

Det föreslås även att paragrafens 2 mom. ska kompletteras med bestämmelser om lånefordringar. En överlåtelse av lånefordringar som säkerhet enligt 1 mom. ska vara bindande när överföringen av fordringarna har genomförts i enlighet med de allmänna bestämmelserna om överföring av fordringar. De viktigaste bestämmelserna om överföring av fordringar ingår i lagen om skuldebrev.

6 §. Realisering av panträtt. Paragrafens 1 mom. kompletteras med bestämmelser om panthavarens rätt att sälja de pantsatta lånefordringarna efter att skulden har förfallit till betalning. Om inte något annat har avtalats, är försäljning möjlig utan dröjsmål och utan något föregående meddelande till pantsättaren eller andra rättsinnehavare. Detta gäller emellertid inte för meddelanden som kan vara nödvändiga för att försäljning av lånefordringar ska vara effektiv i förhållande till tredje man eller för att gäldenärens s.k. betalningsskydd inte ska aktiveras. Det som har anförts inverkar inte heller exempelvis på allmänna regler, enligt vilka panthavaren i stället för att sälja lånefordringar kan ha rätt att förverkliga panträtten genom att driva in pantsatta lånefordringar hos gäldenären i den mån lånefordran har förfallit till betalning.

Paragrafens 2 mom. kompletteras så att det även vid pantsättning av lånefordringar, utan hinder av 37 § i rättshandlingslagen, kan avtalas om förverkligande av panträtten så att lånefordringar överförs på panthavaren och värdet av lånefordringarna kvittas mot den skuld som förfallit till betalning.

8 §. Försäljningsresultat och värdering. Paragrafens 1 mom. kompletteras så att även lånefordringar ska säljas till gängse pris och värderas till gängse värde på samma sätt som andra tillgångsposter som avses i lagen.

1.3 Lagen om skuldebrev

22 §. Enligt 1 mom. är överlåtelse av löpande skuldebrev inte bindande för överlåtarens borgenärer, om förvärvaren inte har fått skuldbrevet i sin besittning. Som ett undantag från denna regel föreskrivs i gällande 2 mom. att då en bank eller någon annan penninginrättning säljer ett löpande skuldebrev är försäljningen bindande för penninginrättningens borgenärer även om skuldebrevet förvaras hos penninginrättningen. Enligt 10 § i lagen om skuldebrev tillämpas lagens bestämmelser om överlåtelse av skuldebrev även på pantsättning av skuldebrev. Nämnade undantagsbestämmelse, som enligt ordalydelsen gäller försäljning av löpande skuldebrev, har emellertid kunnat tolkas så att den inte gäller pantsättning av löpande skuldebrev.

Inom bankkreditgivning används allmänt löpande skuldebrev. Det är nödvändigt att smidigt och enkelt kunna använda sådana lånefordringar som säkerhet bl.a. då Finlands Bank och andra centralbanker sköter uppgifter som hör till en centralbank samt även i övrigt vid inbördes finansiella arrangemang mellan banker och andra penninginrättningar. Då den som ställer säkerhet är en bank eller någon annan penninginrättning som står under offentlig tillsyn, såsom i 8 § i kreditinstitutslagen avsedda kreditinstitut eller motsvarande utländska kreditinstitut som står under motsvarande tillsyn, föreligger inga sådana problem att kontrollera en rättshandling och tidpunkten för den i efterhand som ligger till grund för kravet på överlåtelse av besittning i paragrafens 1 mom. På dessa grunder föreslås att 2 mom. förtydligas så att bestämmelsen uttryckligen även gäller pantsättning av löpande skuldebrev.

2 Ikraftträdande

Enligt artikel 3 i ändringsdirektivet ska de nationella författningar som förutsätts enligt direktivet utfärdas senast den 30 december 2010. Författningarna ska tillämpas från och med den 30 juni 2011.

De ändringar som föreslås till nettningslagen kan föranleda ett behov att ändra avvecklingssystemets regler. Därför är det ändamålsenligt att lagen träder i kraft exempelvis ca tre månader efter det att den har godkänts och blivit stadfäst. Ändringarna ska tillämpas utan dröjsmål från lagens ikraftträdande. De ska således även tillämpas på avveckling av sådana förpliktelser i fråga om vilka uppdra-

gen har förts in i avvecklingssystemet före lagens ikraftträdande men som kommer att avvecklas efter ikraftträdandet. Detta uppfyller kravet enligt den ändrade artikel 10.2 i direktivet om slutgiltig avveckling på att man ska betrakta de överföringsuppdrag som förts in i systemet före det nationella genomförandet av ändringarna såsom överföringsuppdrag som avses i direktivet.

Den ändrade artikel 10.2 i direktivet om slutgiltig avveckling innehåller också en övergångsbestämmelse enligt vilken ett system som innan ändringarna har trätt i kraft har betecknats som ett i direktivet avsett system, ska fortsätta att vara betecknat som system enligt direktivet. Detta bedöms inte förutsätta någon särskild övergångsbestämmelse i lagen.

I fråga om de ändringar som föreslås till lagen om finansiella säkerheter och som kommer att utöka verksamhetsmöjligheterna på finansmarknaden och vid företagsfinansiering föreligger inget behov att skjuta upp ikraftträdandet. Ändringarna kan således börja tillämpas genast efter det att lagen har godkänts och stadfästs. Därför föreslås att ändringarna ska träda i kraft redan den dag då de författningar som genomförandet av direktivet förutsätter senast ska utfärdas, således den 30 december 2010. Ändringarna ska däremot inte tillämpas retroaktivt på sådana arrangemang som gäller säkerheter om vilka avtalats innan lagen trädde i kraft. Även ändringen av lagen om skuldebrev föreslås träda i kraft vid samma tidpunkt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag****om ändring av lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 26 november 1999 om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem (1084/1999) 2 § 4 mom., 3 § 2 mom., 6 § 2 mom., 7 § 2 mom., 8 § 2 mom., 11 § 2 mom. och 14 § 1 mom. samt fogas till 13 § 1 mom. en ny 8 a-punkt som följer:

2 §

Definitioner

Med *deltagare i avvecklingssystem* avses den som upprätthåller ett avvecklingssystem och en sammanslutning som deltar i avvecklingssystemets verksamhet samt andra därmed jämförbara deltagare.

3 §

Nettning vid konkurs

Förpliktelser som för avveckling har anmälts i enlighet med avvecklingssystemets regler efter att konkurs i fråga om en deltagare i avvecklingssystemet har inletts, får nettas och nettningen har bindande verkan vid deltagarens konkurs, om

- 1) förpliktelserna nettas på den avvecklingsdag enligt avvecklingssystemets regler då konkursen inleddes, och
- 2) den som upprätthåller avvecklingssystemet kan visa att den, då de uppdrag som

gäller förpliktelsen enligt avvecklingssystemets regler blev oåterkalleliga, varken hade eller borde ha haft kännedom om att konkursen hade inletts.

6 §

Nettning vid insolvensförfarande i fråga om kreditinstitut

Förpliktelser som för avveckling har anmälts i enlighet med avvecklingssystemets regler efter att insolvensförfarande i fråga om en deltagare i avvecklingssystemet har inletts, får nettas och nettningen har bindande verkan vid insolvensförfarandet, om

- 1) förpliktelserna nettas på den avvecklingsdag enligt avvecklingssystemets regler då insolvensförfarandet inleddes, och
- 2) den som upprätthåller avvecklingssystemet kan visa att den, då de uppdrag som gäller förpliktelsen enligt avvecklingssystemets regler blev oåterkalleliga, varken hade eller borde ha haft kännedom om att insolvensförfarandet hade inletts.

7 §

Nettningens inverkan på utsökning

Förpliktelser som för avveckling har anmälts i enlighet med avvecklingssystemets regler efter att betalningsförbud har delgivits, får nettas och nettningen har bindande verkan vid utsökningen trots 1 mom., om

1) förpliktelserna nettas på den avvecklingsdag enligt avvecklingssystemets regler då betalningsförbudet har delgivits, och

2) den som upprätthåller avvecklingssystemet kan visa att den, då de uppdrag som gäller förpliknelsen enligt avvecklingssystemets regler blev oåterkalleliga, varken hade eller borde ha haft kännedom om betalningsförbudet.

8 §

Tillämpning av bestämmelserna i avvecklingssystemen

En förpliktelse som avvecklas i avvecklingssystemet anses vid tillämpningen av denna lag ha uppkommit när den för avveckling i avvecklingssystemet har anmälts i enlighet med avvecklingssystemets regler.

11 §

Användning av kreditfacilitet och avvecklingskonto efter att insolvensförfarande inletts

Medel och värdepapper som en deltagare i ett avvecklingssystem har på ett avveck-

lingskonto i avvecklingssystemet kan utan hinder av insolvensförfarande användas för att uppfylla deltagarens förpliktelser i avvecklingssystemet. Om en förpliktelse i enlighet med avvecklingssystemets regler anmälts för avveckling efter att insolvensförfarande mot deltagaren har inletts, får emellertid de medel och värdepapper som finns på avvecklingskontot användas för att uppfylla förpliknelsen i fråga endast den avvecklingsdag enligt avvecklingssystemets regler då insolvensförfarandet inleddes.

13 §

Regler för avvecklingssystem

Ett avvecklingssystem ska ha skriftliga regler av vilka framgår

8 a) hur den avvecklingsdag som tillämpas i avvecklingssystemet bestäms, om den inte är ett kalenderdygn,

14 §

Anmälningar till kommissionen

Finansministeriet ska specificera och anmäla till kommissionen de avvecklingssystem som hör till tillämpningsområdet för direktivet om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper och på vilka finsk lag ska tillämpas samt dem som upprätthåller avvecklingssystemen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av lagen om finansiella säkerheter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 januari 2004 om finansiella säkerheter (11/2004) 1 och 4 §, 6 §
1 och 2 mom. samt 8 § 1 mom. och
fogas till 3 § 1 mom. en ny 2 a-punkt som följer:

1 §

Lagens syfte

Denna lag gäller säkerhetsrätter som används på finansmarknaden och vid företagsfinansiering, när den säkerhet som ställts för en skuld utgörs av värdepapper, kontopengar eller lånefordringar.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2 a) *lånefordringar* fordringar som grundar sig på penninglån som beviljats av kreditinstitut eller utländska kreditinstitut enligt 8 § i kreditinstitutslagen (121/2007) eller av något annat institut enligt artikel 2.1 o i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/47/EG om ställande av finansiell säkerhet,

4 §

Säkerhet som grundar sig på överföring av äganderätt

Parterna kan avtala om köp av värdepapper eller kontopengar med återköpsvillkor eller om andra arrangemang där den som ställer säkerhet överlåter värdepapper eller kontopengar som säkerhet för en skuld så att säkerhetstagaren får äganderätt till dem. Säkerhetstagaren ska återställa likvärdig egendom

till den som ställt säkerheten enligt avtalsvillkoren senast på förfallodagen, om det inte har avtalats att värdet av de värdepapper eller kontopengar som inte återställs kvittas mot skulden. Vad som föreskrivs ovan i detta moment gäller i tillämpliga delar även arrangemang där den som ställer säkerhet överlåter lånefordringar som säkerhet för en skuld så att lånefordringarna överförs på säkerhetstagaren.

En överlåtelse som avses i 1 mom. är bindande när värdepapperen har överlämnats i säkerhetstagarens besittning eller när värdepapperen, kontopengarna eller lånefordringarna annars har överförts i enlighet med vad som föreskrivs om överlåtelse av äganderätt och överföring av fordringar.

6 §

Realisering av panträtt

När skulden har förfallit till betalning har panthavaren rätt att sälja de pantsatta värdepapperen eller lånefordringarna eller lyfta eller kvitta de pantsatta kontopengarna i syfte att få betalning. Om parterna inte har avtalat om något annat, har panthavaren rätt att sälja värdepapperen eller lånefordringarna utan dröjsmål och utan föregående meddelande till pantsättaren eller andra rättsinnehavare.

Vid pantsättning kan parterna avtala om ett villkor, enligt vilket panthavaren i stället för att sälja de pantsatta värdepapperen får äganderätten till dem och deras värde kvittas mot den till betalning förfallna skulden. På motsvarande sätt kan parterna avtala om överfö-

ring av pantsatta lånefordringar på panthavaren och om att deras värde kvittas mot den till betalning förfallna skulden.

värdepapper, kontopengar och lånefordringar som inte återställs värderas till gängse värde. Detsamma gäller vid värdering av ersättande säkerheter.

8 §

Försäljningsresultat och värdering

Panthavaren ska i syfte att få betalning sälja de pantsatta värdepapperen eller lånefordringarna till gängse pris. Vid kvittning och nettning ska parternas förpliktelser samt de

Denna lag träder i kraft den 20 .

På pantsättning av lånefordringar eller annat ställande av lånefordringar som säkerhet om vilket avtalats innan denna lag träder i kraft, tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

3.

Lag**om ändring av 22 § i lagen om skuldebrev**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 31 juli 1947 om skuldebrev (622/1947) 22 § 2 mom. som följer:

_____ 22 § _____ borgenärer, trots att skuldebrevet förvaras hos penninginrättningen.

Om en bank eller någon annan penninginrättning säljer eller pantsätter ett löpande skuldebrev, är försäljningen eller pantsättningen bindande för penninginrättningens _____ Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

Helsingfors den 4 juni 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Astrid Thors

1.

Lag**om ändring av lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklings-system**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 26 november 1999 om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem (1084/1999) 2 § 4 mom., 3 § 2 mom., 6 § 2 mom., 7 § 2 mom., 8 § 2 mom., 11 § 2 mom. och 14 § 1 mom. samt fogas till 13 § 1 mom. en ny 8 a-punkt som följer:

Gällande lydelse

2 §

Definitioner

Med *deltagare i avvecklingssystem* avses den som upprätthåller ett avvecklingssystem och en sammanslutning som deltar i avvecklingssystemets verksamhet.

3 §

Nettning vid konkurs

Om förpliktelserna i enlighet med ett avvecklingssystemets regler har anmälts för avveckling efter att konkurs i fråga om en deltagare i avvecklingssystemet har inletts, har nettning av förpliktelserna den dag konkursen

Föreslagen lydelse

2 §

Definitioner

Med *deltagare i avvecklingssystem* avses den som upprätthåller ett avvecklingssystem och en sammanslutning som deltar i avvecklingssystemets verksamhet *samt andra därmed jämförbara deltagare.*

3 §

Nettning vid konkurs

Förpliktelser som för avveckling har anmälts i enlighet med avvecklingssystemets regler efter att konkurs i fråga om en deltagare i avvecklingssystemet har inletts, får nettas och nettningen har bindande verkan

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

inleds bindande verkan vid deltagarens konkurs om den som upprätthåller avvecklingssystemet kan visa att den varken hade eller borde ha haft kännedom om att konkurs hade inletts när förpliktelserna nettades.

vid deltagarens konkurs, om

1) förpliktelserna nettas på den avvecklingsdag enligt avvecklingssystemets regler då konkursen inleddes, och

2) den som upprätthåller avvecklingssystemet kan visa att den, då de uppdrag som gäller förpliktelserna enligt avvecklingssystemets regler blev oåterkalleliga, varken hade eller borde ha haft kännedom om att konkursen hade inletts.

6 §

Nettning vid insolvensförfarande i fråga om kreditinstitut

6 §

Nettning vid insolvensförfarande i fråga om kreditinstitut

Om förpliktelserna i enlighet med avvecklingssystemets regler har anmälts för avveckling efter att insolvensförfarande i fråga om en deltagare i avvecklingssystemet har inletts, har nettning av förpliktelserna den dag insolvensförfarandet inleds bindande verkan vid insolvensförfarandet om den som upprätthåller avvecklingssystemet kan visa att den varken hade eller borde ha haft kännedom om att insolvensförfarande hade inletts när förpliktelserna nettades.

Förpliktelser som för avveckling har anmälts i enlighet med avvecklingssystemets regler efter att insolvensförfarande i fråga om en deltagare i avvecklingssystemet har inletts, får nettas och nettningen har bindande verkan vid insolvensförfarandet, om

1) förpliktelserna nettas på den avvecklingsdag enligt avvecklingssystemets regler då insolvensförfarandet inleddes, och

2) den som upprätthåller avvecklingssystemet kan visa att den, då de uppdrag som gäller förpliktelserna enligt avvecklingssystemets regler blev oåterkalleliga, varken hade eller borde ha haft kännedom om att insolvensförfarandet hade inletts.

7 §

Nettningens inverkan på utsökning

7 §

Nettningens inverkan på utsökning

Om förpliktelserna i enlighet med avvecklingssystemets regler har anmälts för avveckling efter att betalningsförbud har delgivits, har nettning av förpliktelserna den dag betalningsförbudet delges utan hinder av 1 mom. bindande verkan vid utsökningen om den som upprätthåller avvecklingssystemet kan visa att den varken hade eller borde ha haft kännedom om betalningsförbudet när förpliktelserna nettades.

Förpliktelser som för avveckling har anmälts i enlighet med avvecklingssystemets regler efter att betalningsförbud har delgivits, får nettas och nettningen har bindande verkan vid utsökningen trots 1 mom., om

1) förpliktelserna nettas på den avvecklingsdag enligt avvecklingssystemets regler då betalningsförbudet har delgivits, och

2) den som upprätthåller avvecklingssystemet kan visa att den, då de uppdrag som

gäller förpliktelsen enligt avvecklingssystemets regler blev oåterkalleliga, varken hade eller borde ha haft kännedom om betalningsförbudet.

8 §

Tillämpning av bestämmelserna i avvecklingssystemen

En förpliktelse som avvecklas i avvecklingssystemet anses vid tillämpningen av denna lag ha uppkommit när en deltagare i avvecklingssystemet enligt avvecklingssystemets regler inte har rätt att ensidigt återkalla ett uppdrag som gäller förpliktelsen.

11 §

Användning av kreditfacilitet och avvecklingskonto efter att insolvensförfarande inletts

Medel och värdepapper som en deltagare i ett avvecklingssystem har på ett avvecklingskonto i avvecklingssystemet kan utan hinder av insolvensförfarande användas för att uppfylla deltagarens förpliktelser i avvecklingssystemet. Om en förpliktelse i enlighet med avvecklingssystemets regler anmälts för avveckling efter att insolvensförfarande mot deltagaren har inletts, får emellertid de medel och värdepapper som finns på avvecklingskontot användas för att uppfylla förpliktelsen i fråga endast den dag insolvensförfarandet inleds.

13 §

Regler för avvecklingssystem

Ett avvecklingssystem skall ha skriftliga regler av vilka framgår

8 §

Tillämpning av bestämmelserna i avvecklingssystemen

En förpliktelse som avvecklas i avvecklingssystemet anses vid tillämpningen av denna lag ha uppkommit när *den för avveckling i avvecklingssystemet har anmälts i enlighet med avvecklingssystemets regler.*

11 §

Användning av kreditfacilitet och avvecklingskonto efter att insolvensförfarande inletts

Medel och värdepapper som en deltagare i ett avvecklingssystem har på ett avvecklingskonto i avvecklingssystemet kan utan hinder av insolvensförfarande användas för att uppfylla deltagarens förpliktelser i avvecklingssystemet. Om en förpliktelse i enlighet med avvecklingssystemets regler anmälts för avveckling efter att insolvensförfarande mot deltagaren har inletts, får emellertid de medel och värdepapper som finns på avvecklingskontot användas för att uppfylla förpliktelsen i fråga endast den *avvecklingsdag enligt avvecklingssystemets regler då insolvensförfarandet inleddes.*

13 §

Regler för avvecklingssystem

Ett avvecklingssystem ska ha skriftliga regler av vilka framgår

8 a) hur den avvecklingsdag som tillämpas

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

i avvecklingssystemet bestäms, om den inte är ett kalenderdygn,

14 §

Anmälningar till kommissionen

Finansministeriet skall specificera och anmäla till kommissionen de avvecklingssystem som hör till tillämpningsområdet för direktivet om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper och på vilka finsk lag skall tillämpas.

14 §

Anmälningar till kommissionen

Finansministeriet ska specificera och anmäla till kommissionen de avvecklingssystem som hör till tillämpningsområdet för direktivet om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper och på vilka finsk lag ska tillämpas *samt dem som upprätthåller avvecklingssystemen.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av lagen om finansiella säkerheter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 januari 2004 om finansiella säkerheter (11/2004) 1 och 4 §, 6 §
1 och 2 mom. samt 8 § 1 mom. och
fogas till 3 § 1 mom. en ny 2 a-punkt som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

1 §

*Lagens syfte**Lagens syfte*

Denna lag gäller säkerhetsrätter som används på finansmarknaden och vid företagsfinansiering, när den säkerhet som ställts för en skuld utgörs av värdepapper eller kontopengar.

Denna lag gäller säkerhetsrätter som används på finansmarknaden och vid företagsfinansiering, när den säkerhet som ställts för en skuld utgörs av värdepapper, kontopengar eller lånefordringar.

3 §

3 §

*Definitioner**Definitioner*

I denna lag avses med

I denna lag avses med

2 a) lånefordringar fordringar som grundar sig på penninglån som beviljats av kreditinstitut eller utländska kreditinstitut enligt 8 § i kreditinstitutslagen (121/2007) eller av något annat institut enligt artikel 2.1 o i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/47/EG om ställande av finansiell säkerhet,

4 §

4 §

Säkerhet som grundar sig på överföring av äganderätt

Säkerhet som grundar sig på överföring av äganderätt

Parterna kan avtala om köp av värdepapper eller kontopengar med återköpsvillkor eller

Parterna kan avtala om köp av värdepapper eller kontopengar med återköpsvillkor eller

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

om andra arrangemang där den som ställer säkerhet överlåter värdepapper eller kontopengar som säkerhet för en skuld så att säkerhetstagaren får äganderätt till dem. Säkerhetstagaren skall återställa likvärdig egendom till den som ställt säkerheten enligt avtalsvillkoren senast på förfallodagen, om det inte har avtalats att värdet av de värdepapper eller kontopengar som inte återställs kvittas mot skulden.

En överlåtelse som avses i 1 mom. är bindande när värdepapperen har överlämnats i säkerhetstagarens besittning eller när värdepapperen eller kontopengarna annars har överförts i enlighet med vad som föreskrivs om överlåtelse av äganderätt.

6 §

Realisering av panträtt

När skulden har förfallit till betalning har panthavaren rätt att sälja de pantsatta värdepapperen eller lyfta eller kvitta de pantsatta kontopengarna i syfte att få betalning. Om parterna inte har avtalat om något annat, har panthavaren rätt att sälja värdepapperen utan dröjsmål och utan föregående meddelande till pantsättaren eller andra rättsinnehavare.

Vid pantsättning kan parterna avtala om ett villkor, enligt vilket panthavaren i stället för att sälja de pantsatta värdepapperen får äganderätten till dem och deras värde kvittas mot den till betalning förfallna skulden.

om andra arrangemang där den som ställer säkerhet överlåter värdepapper eller kontopengar som säkerhet för en skuld så att säkerhetstagaren får äganderätt till dem. Säkerhetstagaren ska återställa likvärdig egendom till den som ställt säkerheten enligt avtalsvillkoren senast på förfallodagen, om det inte har avtalats att värdet av de värdepapper eller kontopengar som inte återställs kvittas mot skulden. *Vad som föreskrivs ovan i detta moment gäller i tillämpliga delar även arrangemang där den som ställer säkerhet överlåter lånefordringar som säkerhet för en skuld så att lånefordringarna överförs på säkerhetstagaren.*

En överlåtelse som avses i 1 mom. är bindande när värdepapperen har överlämnats i säkerhetstagarens besittning eller när värdepapperen, kontopengarna eller lånefordringarna annars har överförts i enlighet med vad som föreskrivs om överlåtelse av äganderätt och överföring av fordringar.

6 §

Realisering av panträtt

När skulden har förfallit till betalning har panthavaren rätt att sälja de pantsatta värdepapperen eller lånefordringarna eller lyfta eller kvitta de pantsatta kontopengarna i syfte att få betalning. Om parterna inte har avtalat om något annat, har panthavaren rätt att sälja värdepapperen eller lånefordringarna utan dröjsmål och utan föregående meddelande till pantsättaren eller andra rättsinnehavare.

Vid pantsättning kan parterna avtala om ett villkor, enligt vilket panthavaren i stället för att sälja de pantsatta värdepapperen får äganderätten till dem och deras värde kvittas mot den till betalning förfallna skulden. *På motsvarande sätt kan parterna avtala om överföring av pantsatta lånefordringar på panthavaren och om att deras värde kvittas mot den till betalning förfallna skulden.*

8 §

Försäljningsresultat och värdering

Panthavaren skall i syfte att få betalning sälja de pantsatta värdepapperen till gängse pris. Vid kvittning och nettning skall parternas förpliktelser samt de värdepapper och kontopengar som inte återställs värderas till gängse värde. Detsamma gäller vid värdering av ersättande säkerheter.

8 §

Försäljningsresultat och värdering

Panthavaren ska i syfte att få betalning sälja de pantsatta värdepapperen *eller lånefordringarna* till gängse pris. Vid kvittning och nettning ska parternas förpliktelser samt de värdepapper, kontopengar *och lånefordringar* som inte återställs värderas till gängse värde. Detsamma gäller vid värdering av ersättande säkerheter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På pantsättning av lånefordringar eller annat ställande av lånefordringar som säkerhet om vilket avtalats innan denna lag träder i kraft, tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

3.

Lag**om ändring av 22 § i lagen om skuldebrev**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 31 juli 1947 om skuldebrev (622/1947) 22 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

22 §

Säljer bank eller annan penninginrättning löpande skuldebrev, vare försäljningen gällande mot penninginrättningens borgenärer, ändå att skuldebrevet för förvaring kvarlämnats hos penninginrättningen.

Föreslagen lydelse

22 §

Om en bank eller någon annan penninginrättning säljer eller pantsätter ett löpande skuldebrev, är försäljningen eller pantsättningen bindande för penninginrättningens borgenärer, trots att skuldebrevet förvaras hos penninginrättningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .